

HOTĂRÂREA CURȚII

DIN 19 IANUARIE 1982¹

Ursula Becker

împotriva Finanzamt Münster – Innenstadt

(cerere pentru pronunțarea unei hotărâri preliminare,

introdusă de Finanzgericht din Münster)

„Efectul directivelor”

Cauza 8/81

În cauza 8/81,

având ca obiect o cerere adresată Curții, în temeiul articolului 177 din Tratatul CEE, de către Finanzgericht (Tribunalul financiar) din Münster pentru obținerea unei hotărâri preliminare în litigiul pendinte în fața acestei instanțe între

URSULA BECKER, negociator de credite independent, cu reședința în Münster,

și

FINANZAMT MÜNSTER – INNENSTADT (Administrația financiară) din Münster-Centru

privind interpretarea articolului 13 partea B litera (d) punctul 1 din A Șasea Directivă a Consiliului 77/388/CEE din 17 mai 1977 privind armonizarea legislațiilor statelor membre referitoare la impozitele pe cifra de afaceri – sistemul comun de taxă pe valoarea adăugată: baza unitară de evaluare (Jurnalul Oficial 1977, L 145, p.1),

CURTEA,

constituită din: J. Mertens de Wilmars, președinte, G. Bosco, A. Touffait și O. Due, președinți de cameră, P. Pescatore, Lord Mackenzie Stuart, A. O’Keeffe, T. Koopmans, U. Everling, A. Chloros și F. Grévisse, judecători,

avocat general: Sir Gordon Slynn

grefier: A. Van Houtte

pronunță prezenta

¹ Limba de procedură: germana.

Hotărâre

- 1 Prin Ordonanța din 27 noiembrie 1980, primită la Curte la 14 ianuarie 1981, Finanzgericht Münster a adresat, în temeiul articolului 177 din Tratatul CEE, o întrebare preliminară privind interpretarea articolului 13 partea B litera (d) punctul 1 din A Șasea Directivă 77/388/CEE a Consiliului din 17 mai 1977 privind armonizarea legislației statelor membre referitoare la impozitele pe cifra de afaceri – sistemul comun de taxă pe valoarea adăugată: baza unitară de evaluare (JO L 145, p. 1) cu scopul de a stabili dacă această dispoziție poate fi considerată direct aplicabilă în Republica Federală Germania de la 1 ianuarie 1979, având în vedere că acest stat membru nu a adoptat în termenul prevăzut măsurile necesare pentru a asigura punerea în aplicare a acesteia.

Cu privire la faptele premergătoare litigiului

- 2 Trebuie amintit că A Șasea Directivă a fost adoptată la 17 mai 1977 și că, în conformitate cu articolul 1 al acesteia, statele membre trebuiau să adopte până la 1 ianuarie 1978 actele cu putere de lege și actele administrative necesare pentru a-și adapta regimul taxei pe valoarea adăugată la cerințele directivei. Deoarece mai multe state membre, printre care și Republica Federală Germania, nu au fost în măsură să facă modificările necesare în perioada prevăzută, Consiliul, prin A Noua Directivă 78/583/CEE din 26 iunie 1978 privind armonizarea legislațiilor statelor membre privind impozitul pe cifra de afaceri (JO L 194, p. 16), a prelungit pentru aceste state membre termenul stabilit la articolul 1 din A Șasea Directivă până la 1 ianuarie 1979.
- 3 Republica Federală Germania a asigurat punerea în aplicare a dispozițiilor din A Șasea Directivă numai odată cu adoptarea Legii din 26 noiembrie 1979 (Bundesgesetzblatt I, p. 1953), care a intrat în vigoare la 1 ianuarie 1980.
- 4 Din ordonanța de trimitere reiese că, în declarațiile sale lunare de impozit pe cifra de afaceri pentru perioada martie – iunie 1979, reclamanta din acțiunea principală, care exercită profesia de negociator de credite independent, a solicitat scutirea de impozit pentru tranzacțiile sale, invocând faptul că A Șasea Directivă, care prin articolul 13 B litera (d) punctul 1 obligă statele membre să scutească de taxa pe valoarea adăugată, printre altele, „acordarea și negocierea creditelor”, face deja parte din dreptul național de la 1 ianuarie 1979.
- 5 Din dosar reiese că reclamanta a informat Finanzamt cu privire la valoarea cifrei sale de afaceri și a impozitului plătit în amonte, invocând în favoarea sa scutirea prevăzută la articolul 13 B litera (d) punctul 1 din directivă. În consecință, de fiecare dată aceasta a declarat valoarea 0 pentru impozitul datorat și deducerea aferentă impozitului plătit în amonte.
- 6 Finanzamt nu a acceptat aceste declarații și, prin avizele provizorii de plată pentru lunile în cauză, a supus din oficiu, în conformitate cu legislația națională care nu

fusese încă modificată, tranzacțiile reclamantei în acțiunea principală la plata impozitului pe cifra de afaceri, cu deducerea taxelor plătite în amonte.

- 7 După respingerea contestației sale, reclamanta a introdus o acțiune împotriva acestor avize de impunere în fața Finanzgericht, în sprijinul căreia a invocat dispoziția sus-menționată din directivă.
- 8 Finanzamt s-a apărat în fața Finanzgericht invocând faptul că, în perioada respectivă, A Șasea Directivă nu fusese încă pusă în aplicare în Republica Federală Germania. De asemenea, Finanzamt a susținut că, potrivit punctului de vedere împărtășit de toate statele membre, articolul 13 B nu poate fi considerat o dispoziție care să creeze un drept cu aplicabilitate directă, întrucât această prevedere lasă statelor membre puterea de apreciere.
- 9 Pentru a soluționa acest litigiu, Finanzgericht a adresat Curții o întrebare formulată după cum urmează:

„Prevederea referitoare la scutirea de impozitul pe cifra de afaceri pentru tranzacțiile de negociere a creditelor, prevăzută la titlul X articolul 13 partea B litera (d) punctul 1 din A Șasea Directivă a Consiliului din 17 mai 1977 privind armonizarea legislațiilor statelor membre referitoare la impozitele pe cifra de afaceri – sistemul comun de taxă pe valoarea adăugată: baza unitară de evaluare (77/388/CEE) este direct aplicabilă în Republica Federală Germania de la 1 ianuarie 1979?”

- 10 Reclamanta din acțiunea principală nu a fost reprezentată de un avocat în acțiunea în fața Curții. Punctul său de vedere a fost susținut de Comisie, care a prezentat Curții argumente menite să demonstreze că articolul 13 B litera (d) punctul (1) din A Șasea Directivă poate fi invocat de persoanele de drept privat.
- 11 Pe de altă parte, Finanzamt și Guvernul Republicii Federale Germania au prezentat o serie de argumente pentru a demonstra că prevederea în cauză nu putea fi invocată pe parcursul perioadei - în speță, exercițiul fiscal 1979 - în care normele de punere în aplicare ale directivei nu intraseră încă în vigoare în Republica Federală Germania. Același punct de vedere a fost susținut și de Guvernul Republicii Franceze.

Cu privire la fond

- 12 Finanzamt, Guvernul Republicii Federale Germania și Guvernul Republicii Franceze nu contestă faptul că prevederile directivelor pot fi invocate de persoanele de drept privat în anumite circumstanțe, astfel cum rezultă din jurisprudența Curții, dar susțin că un asemenea efect nu poate fi recunoscut prevederii în cauză în acțiunea principală.
- 13 Potrivit Guvernului francez, directivele în materie fiscală urmăresc realizarea unei armonizări progresive a diverselor sisteme fiscale naționale, și nu înlocuirea acestora cu un regim fiscal comunitar. Acest lucru este valabil și pentru A Șasea

Directivă, care conține o serie de prevederi ale căror condiții de punere în aplicare sunt lăsate în mare măsură la discreția statelor membre. Întrucât numărul de opțiuni deschise statelor membre în temeiul acestei directive este deosebit de mare, Guvernul francez apreciază că directiva, în ansamblul său, nu poate produce niciun fel de efecte în statele membre înainte de adoptarea măsurilor legislative naționale corespunzătoare.

- 14 În orice caz, și această opinie este împărtășită de Guvernul Republicii Federale Germania, nu se poate recunoaște vreun efect direct prevederilor articolului 13, având în vedere marja de apreciere, posibilitățile și opțiunile pe care acest articol le conferă statelor membre.
- 15 De asemenea, Finanzamt, susținut de Guvernul Republicii Federale Germania, atrage atenția asupra coerenței sistemului de impozitare menționat de directivă și, în special, asupra problemelor care rezultă din lanțul de impuneri ce caracterizează taxa pe valoarea adăugată. Finanzamt consideră că nu este posibil ca o scutire, astfel cum este cea prevăzută la articolul 13 B litera (d) punctul 1, să fie izolată de contextul său, fără ca aceasta să perturbe întregul mecanism al sistemului fiscal în cauză.
- 16 Ca răspuns la aceste argumente, problema ridicată trebuie examinată atât în raport cu directiva în sine, cât și în raport cu regimul fiscal în cauză, în lumina jurisprudenței Curții referitoare la efectul directivelor.

Cu privire la efectul directivelor în general

- 17 În conformitate cu articolul 189 alineatul (3) din tratat, „directiva este obligatorie pentru fiecare stat membru destinat cu privire la rezultatul care trebuie atins, lăsând autorităților naționale competența în ceea ce privește forma și mijloacele.”.
- 18 Din această dispoziție reiese că statele destinate au, în temeiul directivei, o obligație de rezultat, care trebuie executată înainte de scadența termenului prevăzut de directiva însăși.
- 19 Rezultă din aceasta că, în toate cazurile în care o directivă este corect pusă în aplicare, efectele sale se extind și asupra persoanelor de drept privat, prin intermediul măsurilor de punere în aplicare adoptate de statul membru în cauză (Hotărârea din 6 mai 1980, Comisia c. Belgiei, 102/79, Culegere, p. 1473).
- 20 Cu toate acestea, probleme deosebite apar în cazul în care un stat membru nu și-a îndeplinit obligația de punere în aplicare în mod corect a unei directive și, în special, în cazul în care dispozițiile unei directive nu au fost puse în aplicare până la expirarea termenului stabilit în acest scop.
- 21 Din jurisprudența constantă a Curții și, mai recent, din Hotărârea din 5 aprilie 1979 (Ratti, 148/78, Culegere, p. 1629) rezultă că deși, în temeiul dispozițiilor articolului 189, regulamentele se aplică direct și, în consecință, prin natura lor pot

produce efecte directe, aceasta nu înseamnă că alte categorii de acte menționate în acest articol nu pot să producă niciodată efecte similare.

- 22 Ar fi, într-adevăr, incompatibil cu caracterul obligatoriu pe care articolul 189 îl atribuie directivelor să se excludă, în principiu, posibilitatea ca obligațiile pe care acestea le impun să fie invocate de persoanele interesate.
- 23 În special în cazul în care autoritățile comunitare, prin intermediul unei directive, ar impune statelor membre obligația de a adopta o anumită conduită, eficiența unei asemenea măsuri ar fi diminuată în cazul în care justițiabilii ar fi împiedicați să o valorifice pe calea unei acțiuni în instanță, iar instanțele naționale ar fi împiedicate să o ia în considerare ca element al dreptului comunitar.
- 24 Prin urmare, statul membru care nu a adoptat în termenul stabilit măsurile de punere în aplicare impuse de directivă nu poate invoca împotriva persoanelor de drept privat propria neîndeplinire a obligațiilor prevăzute de această directivă.
- 25 Astfel, în toate cazurile în care prevederile unei directive apar, din punct de vedere al conținutului acestora, necondiționale și suficient de precise, acestea pot fi invocate, în lipsa unor măsuri de punere în aplicare adoptate la termenul stabilit, împotriva oricărei prevederi naționale incompatibile cu directiva sau în măsura în care aceste prevederi definesc drepturi pe care persoanele de drept privat le pot invoca împotriva statului.
- 26 Întrebarea adresată Curții de către Finanzgericht urmărește să stabilească dacă un astfel de caracter poate fi recunoscut articolului 13 B litera (d) punctul 1 din directivă, în sensul căruia „statele membre scutesc, în anumite condiții pe care acestea le stabilesc în scopul asigurării aplicării corecte și directe a unor asemenea scutiri și al prevenirii oricăror posibile cazuri de evaziune, fraudă sau abuz:.... (d) următoarele tranzacții: 1. acordarea și negocierea creditelor...”.

Cu privire la sistemul directivei și la contextul articolului 13

- 27 Întrucât stabilește prestația care beneficiază de scutire și beneficiarul acestei scutiri, această prevedere în sine este suficient de precisă pentru a fi invocată de către un justițiabil și pentru a fi aplicată de instanță. Cu toate acestea, rămâne de analizat dacă dreptul la scutire pe care îl conferă poate fi considerat necondițional, având în vedere sistemul general al directivei și contextul articolului 13, precum și particularitățile regimului fiscal în cadrul căruia trebuie să se aplice scutirea.
- 28 În ceea ce privește sistemul general al directivei, trebuie analizat, în primul rând, argumentul bazat pe faptul că dispoziția vizată de instanța națională face parte integrantă dintr-o directivă de armonizare care rezervă statelor membre, în mai multe privințe, o marjă de apreciere care implică posibilități și opțiuni.
- 29 Chiar dacă A Șasea Directivă lasă în mod indiscutabil statelor membre o marjă de apreciere mai mare sau mai mică pentru punerea în aplicare a unora din dispozițiile sale, aceasta nu înseamnă că li se refuză persoanelor de drept privat dreptul de a

invoca acele dispoziții care, dat fiind obiectul lor specific, pot fi separate de ansamblul prevederilor și pot fi aplicate ca atare. Această garanție minimă în favoarea justițiabililor vătămați de neîndeplinirea obligației de punere în aplicare a directivei este o consecință a caracterului imperativ al obligației impuse statelor membre de articolul 189 alineatul (3) din tratat. Această obligație ar fi lipsită de orice eficiență în cazul care le-ar fi permis statelor membre să anuleze, ca rezultat al abținerii acestora de a acționa, chiar și acele efecte pe care le pot produce anumite prevederi ale unei directive, în temeiul conținutului acestora.

- 30 Prin urmare, nu poate fi invocat caracterul general al directivei în cauză sau latitudinea pe care o lasă statelor membre în anumite privințe, pentru a nega orice efect acelor dispoziții care, dat fiind conținutul lor, pot fi în mod util invocate în justiție, în ciuda faptului că directiva, în ansamblul ei, nu a fost pusă în aplicare.
- 31 În ceea ce privește contextul articolului 13, Finanzamt, susținut de către Guvernul Republicii Federale Germania și de Guvernul francez, atrage în special atenția asupra marjei de apreciere rezervate statelor membre prin teza introductivă din partea B a acestui articol, în care se precizează că statele membre acordă scutiri, „în anumite condiții pe care acestea le stabilesc” în scopul „asigurării aplicării corecte și directe a unor asemenea scutiri” și „al prevenirii oricăror posibile cazuri de evaziune, fraudă sau abuz”. Se precizează că, având în vedere aceste dispoziții, clauzele de scutire de la articolul 13 nu sunt necondiționale; prin urmare, acestea nu pot fi invocate înainte de stabilirea condițiilor menționate.
- 32 În această privință, trebuie în primul rând remarcat că acele „condiții” la care se face referire nu afectează în niciun fel definiția conținutului scutirii prevăzute.
- 33 Pe de o parte, „condițiile” menționate au scopul de a asigura aplicarea corectă și directă a scutirilor prevăzute. Un stat membru nu poate să opună propria sa omisiune de a adopta acele dispoziții destinate să faciliteze tocmai aplicarea acestei scutiri față de un contribuabil care poate să demonstreze că situația sa fiscală se încadrează efectiv în una din categoriile care beneficiază de scutirile menționate de directivă.
- 34 Pe de altă parte, „condițiile” se referă la măsurile destinate să prevină eventualele fraude, evaziune fiscală și abuzuri. Un stat membru care nu și-a îndeplinit obligația de a lua măsurile necesare în acest scop nu poate invoca propria sa omisiune pentru a refuza unui contribuabil acordarea unei scutiri pe care acesta din urmă o poate solicita în mod legitim în temeiul directivei, cu atât mai mult cu cât, în absența unor dispoziții specifice în materie, nimic nu împiedică statul respectiv să recurgă la orice alte dispoziții aplicabile din legislația fiscală generală a acestuia destinate să combată evaziunea.
- 35 Prin urmare, argumentul bazat pe prima teză a articolului 13 B trebuie să fie respins.

- 36 Împotriva posibilității dispoziției în cauză de a fi invocată, Finanzamt, Guvernul Republicii Federale Germania și Guvernul francez fac, de asemenea, trimitere la partea C din articolul 13, formulată astfel: „Opțiuni. Statele membre pot acorda contribuabililor dreptul de opțiune în ceea ce privește impunerea în cazurile de:... (b) tranzacții care se încadrează la secțiunea B literele (d),... Statele membre pot restrânge sfera acestui drept de opțiune și stabilesc detaliile privind folosirea acestuia.”.
- 37 Guvernul german subliniază că opțiunea prevăzută de această dispoziție este „rezervată statelor membre” și că Republica Federală Germania nu a utilizat această competență decât în articolul 9 din legea de punere în aplicare. Nu este admisibil să se anticipeze această opțiune legală. Având în vedere această competență, rezervată statelor membre, și posibilitatea pe care aceasta o presupune de a restrânge domeniul de aplicare a dreptului de opțiune și de a stabili modalitățile de exercitare a acestuia, Guvernul german susține că dispoziția invocată de reclamanta în acțiunea principală nu poate fi considerată o normă necondițională.
- 38 Această argumentație se bazează pe o apreciere eronată a domeniului de aplicare a articolului 13 C. În temeiul competenței conferite prin această dispoziție, statele membre pot da beneficiarilor scutirilor prevăzute de directivă posibilitatea de a renunța la scutire fie în toate cazurile, fie în anumite limite sau cu respectarea anumitor norme. Trebuie totuși subliniat că, potrivit dispoziției menționate, în cazul în care un stat membru alege această posibilitate, exercitarea opțiunii conferite în aceste condiții aparține numai contribuabilului, și nu statului.
- 39 Rezultă că articolul 13 C nu le oferă în niciun caz statelor membre posibilitatea de a condiționa sau de a restrânge în vreun fel scutirile prevăzute în partea B; acesta nu face decât să rezerve statelor membre competența de a permite, într-o măsură mai mare sau mai mică, beneficiarilor acestor scutiri să opteze ei înșiși pentru impozitare, în cazul în care consideră că acest lucru ar fi în interesul lor.
- 40 Prin urmare, dispoziția invocată de Finanzamt și de Guvernul german pentru a demonstra caracterul condițional al scutirii nu este relevantă pentru situația unui contribuabil care și-a exprimat voința de a beneficia de scutirea prevăzută de directivă, dat fiind că exprimarea acestei voințe exclude în mod obligatoriu exercitarea dreptului de opțiune prevăzut la articolul 13 C.

Cu privire la sistemul taxei pe valoarea adăugată

- 41 În sprijinul punctului de vedere potrivit căruia articolul 13 B litera (d) punctul 1 nu poate fi invocat de persoanele de drept privat, Finanzamt, susținut de către Guvernul Republicii Federale Germania, prezintă în detaliu o serie de argumente, bazate pe particularitățile sistemului fiscal în cauză, mai exact lanțul de impozitare care este tipic pentru taxa pe valoarea adăugată și care decurge din mecanismul dreptului de deducere. Finanzamt consideră că orice întrerupere a acestui lanț, ca efect al scutirii, ar putea avea consecințe negative atât asupra intereselor beneficiarului scutirii, cât și asupra contribuabililor din aval și din amonte în lanțul de distribuție. De asemenea,

Finanzamt atrage atenția asupra complicațiilor care ar putea să apară pentru autoritățile fiscale, ca rezultat al aplicării dispozițiilor unei directive înainte de adaptarea legislației naționale aplicabile.

- 42 În acest context, Finanzamt susține în primul rând că, în funcție de împrejurări, scutirea prevăzută de directivă ar putea să fie în defavoarea beneficiarului însuși, ori de câte ori acesta prestează servicii pentru persoanele impozabile care îndeplinesc condițiile de aplicare a deducerii. Ar putea să apară dezavantaje pentru beneficiarul unei scutiri și în cazul regularizării deducerilor pentru bunurile de capital, care pot fi operate, în temeiul articolului 20 din directivă, pe o perioadă de cinci ani. Finanzamt face, de asemenea, referire la dificultățile suplimentare care pot apărea în urma aplicării dispozițiilor privind eliberarea facturilor, prevăzute la articolul 22 alineatul (3) litera (b) din directivă, potrivit cărora facturile aferente prestărilor de servicii impozabile trebuie să menționeze în mod distinct cuantumul taxei pe valoarea adăugată. În temeiul articolului 21 alineatul (1) litera (c), o astfel de declarație determină, în cazul prestărilor de servicii care beneficiază de scutiri, o obligație fiscală independentă; în conformitate cu articolul 17 alineatul (2), taxa datorată în temeiul acestei dispoziții nu poate fi în niciun caz dedusă de beneficiarul prestației ca taxă în amonte. În consecință, acordarea de scutiri ar reprezenta un dezavantaj considerabil pentru negociatorii de credite care ar fi emis facturi în care se specifică valoarea taxei.
- 43 Finanzamt subliniază în mod deosebit perturbările provocate de faptul că ar putea fi solicitată o scutire *a posteriori*, fie în aval, fie în amonte, în detrimentul contribuabililor care se află în relație comercială cu beneficiarul scutirii.
- 44 În această privință, trebuie remarcat că din sistemul directivei reiese, pe de o parte, că beneficiarii scutirii, prin faptul că o folosesc, renunță în mod necesar la dreptul de a pretinde deducerea taxelor plătite în amonte, iar pe de altă parte că, dat fiind că au beneficiat de scutire, aceștia nu pot să transfere nicio taxă în aval, astfel încât drepturile terților nu pot fi, în principiu, afectate.
- 45 Prin urmare, argumentele prezentate de Finanzamt și de Guvernul german, conform cărora se vor produce perturbări în mecanismul normal de reportare a taxei pe valoarea adăugată sunt nefondate, în cazul în care un contribuabil și-a exprimat voința de a beneficia de scutirea prevăzută de directivă, asumându-și, de altfel, consecințele opțiunii sale.
- 46 În cele din urmă, în ceea ce privește argumentul invocat de Finanzamt cu privire la perturbarea provocată de scutirile solicitate *a posteriori* de contribuabili, în temeiul directivei, trebuie constatat că această obiecție nu este pertinentă în cazul unui contribuabil care a solicitat să beneficieze de scutire în momentul depunerii declarației sale fiscale și care, în consecință, s-a abținut să factureze vreo taxă beneficiarilor serviciilor pe care le-a prestat, astfel încât drepturile terților nu sunt afectate.

- 47 În ceea ce privește dificultățile administrative cu caracter mai general care ar rezulta din aplicarea scutirii prevăzute de directivă, în situația în care legislația fiscală și practica administrativă nu ar fi încă adaptate noilor elemente care decurg din dreptul comunitar, este suficient de remarcat că, în cazul în care ar apărea astfel de dificultăți, acestea ar fi consecința nerespectării de către statul membru a termenului prevăzut pentru punerea în aplicare a directivei în cauză. Consecințele acestei situații trebuie să fie asumate de autoritățile administrative și nu trebuie să se repercuteze asupra contribuabililor care invocă în favoarea lor o obligație precisă care incumbă statului, în temeiul dreptului comunitar, de la 1 ianuarie 1979.
- 48 Din cele de mai sus rezultă că argumentele prezentate cu privire la sistemul fiscal care face obiectul directivei trebuie, de asemenea, să fie respinse.
- 49 În consecință, răspunsul la întrebarea adresată Curții este că prevederea referitoare la scutirea de impozitul pe cifra de afaceri pentru tranzacțiile de negociere a creditelor, prevăzută la articolul 13 partea B litera (d) punctul 1 din A Șasea Directivă a Consiliului din 17 mai 1977 privind armonizarea legislațiilor statelor membre referitoare la impozitele pe cifra de afaceri - sistemul comun de taxă pe valoarea adăugată: baza unitară de evaluare putea fi invocată de la 1 ianuarie 1979, în absența punerii în aplicare a acestei directive, de către un negociator de credite, atunci când acesta s-a abținut să transfere această taxă în aval, fără ca statul să îi poată opune propria sa neîndeplinire a obligației de punere în aplicare a directivei.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 50 Cheltuielile efectuate de către Guvernul Republicii Federale Germania, de către Guvernul Republicii Franceze, precum și de către Consiliu și Comisia Comunităților Europene, care au prezentat observații Curții, nu pot face obiectul unei rambursări. Întrucât procedura are, în raport cu părțile din acțiunea principală, un caracter incidental față de procedura din fața instanței naționale, este de competența acestei instanțe să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată.

Pentru aceste motive,

CURTEA,

pronunțându-se cu privire la întrebarea care i-a fost adresată de către Finanzgericht Münster prin Ordonanța din 27 noiembrie 1980, hotărăște:

Prevederea referitoare la scutirea de impozitul pe cifra de afaceri pentru tranzacțiile de negociere a creditelor, prevăzută la articolul 13 partea B litera (d) punctul 1 din A Șasea Directivă 77/388CEE a Consiliului din 17 mai 1977 privind armonizarea legislațiilor statelor membre referitoare la impozitele pe cifra de afaceri - sistemul comun de taxă pe valoarea adăugată: baza unitară de evaluare – putea fi invocată de la 1 ianuarie 1979, în absența punerii în aplicare a acestei directive, de către un negociator de credite, atunci când

acesta s-a abținut să transfere această taxă în aval, fără ca statul să îi poată opune propria sa neîndeplinire a obligației de punere în aplicare a directivei.

Mertens de Wilmars	Bosco	Touffait	
Due	Pescatore	Mackenzie Stuart	O'Keeffe
Koopmans	Everling	Chloros	Grévisse

Pronunțată în ședință publică la Luxemburg, 19 ianuarie 1982.

Grefier

A. Van Houtte

Președinte

J. Mertens de Wilmars